तूष्णीकानिति अद्य रामविक्रमंविदित्वा अन्योन्यमीक्षतस्तूष्णीकान्निरुत्साहान्पश्यामीदंकिमितिशेषः ॥ ५ ॥ मातुःपैतामहइतिपाठे रावणमातुःपितामहपुत्रस्तस्याःपितेत्यर्थइतितीर्थः ॥६॥तद्वाक्यमाह ॥ विद्यासु चतुर्दशसु अभिविनीतः शिक्षितः नयानुगः नीतिमार्गगः ॥ ७ ॥ तांनीतिमेवाह ॥ संदधानइति ॥ कालेन संधानविग्रहोचितकालानुसारेण ॥ ८ ॥ कश्चतयोःकालस्तत्राह ॥ हीयमानेनेति ॥ क्षीयमाणेन समेनच कर्त्रा संधिःकार्यः ॥ ज्यायान्बलोविग्रहंकुर्वीत ॥ सर्वथाशत्रुंनावमन्येत नोपेक्षेतेत्यर्थः

यदुक्तवंतोरामस्यभवंतस्तन्मयाश्रुतं॥ भवतश्चाप्यहंवेद्मियुद्धेसत्यपराक्रमान्॥तूष्णीकानीक्षतोन्योऽन्यंविदित्वारामविक्रमं॥ ५॥ ततस्तुसुमहाप्राज्ञोमाल्यवान्नामराक्षसः ॥ रावणस्यवचःश्रुत्वाइतिमातामहोब्रवीत् ॥ ६॥ विद्यास्वभिविनीतोयोराजाराजन्नयानुगः॥ सशास्तिचिरमैश्वर्यमरींश्चकुरुतेवशे॥ ७॥ संदधानोहिकालेनविगृह्णंश्चारिभिःसह॥ स्वपक्षेवर्धनंकुर्वन्महदैश्वर्यमश्नुते॥ ८॥ हीयमानेनकर्तव्योराज्ञासंधिःसमेनच॥ नशत्रुमवमन्येतज्यायान्कुर्वीतविग्रहं ॥ ९॥ तन्मह्यंरोचतेसंधिःसहरामेणरावण॥ यदर्थमभियुक्तोसिसीतातस्मैप्रदीयताम्॥ १०॥ तस्यदेवर्षयःसर्वेगंधर्वाश्चजयैषिणः॥ विरोधंमागमस्तेनसंधिस्तेतेनरोचतां॥ ११॥ असृजद्भगवान्पक्षौद्वावेवहिपितामहः ॥ सुराणामसुराणांचधर्माधर्मौतदाश्रयौ ॥ १२॥ धर्मोहिश्रूयतेपक्षअमराणांमहात्मनां॥ अधर्मोरक्षसांपक्षोह्यसुराणांचराक्षस॥ १३॥

॥ ९ ॥ एवंहि स्वपक्षवृद्धिर्भवतीत्युक्तं स्वपक्षेवर्धनंकुर्वन्निति ॥ तत्तस्मात् हीयमानस्य तव बलवता रामेण संधिर्मह्यंरोचते ॥ संधानोपायमाह ॥ यदर्थमिति सीतार्थमित्यर्थः अभियुक्तोपरैःस्वयंवाभिनिविष्टोसिवा ॥ १० ॥ शत्रोर्वृद्धिः स्वक्षयश्च संधानकालस्तत्राद्यःस्पष्टएवेत्याह ॥ तस्येति ॥ ११ ॥ अथ स्वपक्षक्षयंदर्शयितुं सामान्यतोजगतःक्षयवृद्धिहेतुमाह॥असृजदिति॥ भगवान्पितामहः सुराणामसुराणांच हिताहितप्राप्तिपरिहारार्थौ विधिनिषेधरूपौ द्वावेवपक्षावसृजत् ॥ किंविषयौतौ तत्राह ॥ धर्माधर्मौ तदाश्रयौ तयोर्विधिनिषेधयोः क्रमादाश्रयौ विषयौ॥ विधिविषयोधर्मः निषेधविषयश्चाधर्मः ॥ १२ ॥ तत्रामराणांधर्मस्तद्विषयोविधिःपक्षः॥ राक्षसाराजसाअसुरास्तामसाइतिभेदः ॥ १३ ॥